

Kompetensförsörjningsdagarna

15 maj 2019

Per Överberg

Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad

Arbetsmarknadspolitiken vid ett vägskäl

- **Statsbudget** Ca 5 miljarder kr lägre anslag för arbetsmarknadspolitiska insatser och Arbetsförmedlingen 2019 jfr 2018
- **Januariavtalet** Arbetsförmedlingen reformeras i grunden, nytt system med fristående aktörer baserat på LOV på plats 2021.
- **Arbetsmarknadsutredningen**
- **Arbetsförmedlingen varslar och lägger ned kontor**
 - 4 500 av 13 500 anställda varslade
 - 132 av 242 kontor avvecklas, start 2019 klart 2020
- **AF får i uppdrag att förbereda inför och bidra med underlag till reformen enligt Januariavtalet**
- **Möjligheten för kommuner att medverka i utförandet av den statliga arbetsmarknadspolitiken ska utredas vidare**

Konsekvenser för medlemmarna

- Oro och frustration över att staten abdikerar från sitt ansvar.
- Ryckig arbetsmarknadspolitik – osäkra planeringsförutsättningar.
- Glapp: Avveckling av kontor 2019 medan LOV-system ska vara på plats 2021. Risk att fristående aktörer inte kommer finnas överallt och överetablering i storstäder.
- Försämrade likvärdighet och kvalitet i Arbetsförmedlingsinsatser.
- Minskad lokal närvaro gör stödet till de med komplexa behov särskilt hotat.
- Bristande samordning i etableringsuppdraget för nyanlända – övervältring på kommunerna.
- Hotad samverkan i enskilda individärenden såväl som inom formella strukturer (DUA, FINSAM osv). Minskad benägenhet att delta i ESF-projekt.
- Övervältning av kostnader på ekonomiskt bistånd och för kommunernas arbetsmarknadsinsatser och samordning för nyanlända.

Åtgärder från SKL

- Nära dialog med ansvarigt statsråd, departementet och Arbetsförmedlingens ledning.
- Nära dialog med medlemmarna kring utvecklingen och konsekvenser, ex via nätverk och veckovis utskick till AME-chefer, enkät till AME-cheferna.
- Kommenterat utvecklingen i olika forum, bl.a. i massmedia.
- Följer konsekvenser – ekonomiskt, individer, insatser – registerdata och enkäter både på kort sikt under våren och genom hela mandatperioden.
- Bevakar digitaliseringsstrategin på AF och hur den svarar mot individer med större behov.
- Söker konstruktiva lösningar, ex. kommunernas möjligheter att genomföra delar av arbetsmarknadspolitiken.
- Skrivelse till regeringen om att de bör snabbtreda flytt av samordningsuppdraget för nyanlända från Arbetsförmedlingen till kommunerna.

Ställningstagande SKL

Det sker stora förändringar i arbetsmarknadspolitiken. SKL är i grunden positiv till att Arbetsförmedlingen förändras, det har vi tyckt länge. Men det behövs en plan för fortsättningen.

Tyvärr har kommunerna successivt sett hur Arbetsförmedlingen abdikerar från sitt lokala ansvar. Kvar står kommunerna med ansvaret, utan att varken ha uppdraget eller finansieringen. För att undvika detta krävs ansvar och handling från staten. Fyra delar är nu särskilt viktiga i arbetsmarknadspolitiken:

- Staten måste visa att arbetsmarknadspolitiken även fortsättningsvis är ett statligt ansvar
- De individer med komplexa behov måste kunna få personligt stöd
- Kommuner som vill måste kunna vara utförare
- Samverkan måste stå i fokus för att undvika glapp under förändringstiden

Arbetsmarknadsutredningen

- Januariavtalet prioriterats – vissa delar i arbetsmarknadsutredningen ej aktuella
- Arbetsmarknadsutredningen har ej gått ut på remiss – rundabordssamtal i juni – synpunkter på slutbetänkandet

Synpunkter kan med fördel lämnas utifrån följande tre frågor:

1. Vad är viktigast att ta med från Arbetsmarknadsutredningens slutbetänkande i det fortsatta arbetet med reformering av Arbetsförmedlingen?
2. Hur kan insatser och verksamheter som syftar till att underlätta individers inträde på arbetsmarknaden som bedrivs av eller i samverkan med kommuner och andra statliga myndigheter tas tillvara i ett reformerat system?
3. Hur bör samverkan mellan den framtida Arbetsförmedlingen och andra berörda aktörer se ut?

Arbetsmarknadsutredningen

Sammanfattning

1. Författningsförslag
2. Utredningens uppdrag och arbete
3. Förväntningar på arbetsmarknadspolitiken
4. Ett ändamålsenligt uppdrag
5. Styrning för ökad effektivitet i Arbetsförmedlingen
6. Förbättrad kontroll och administration av ersättningar under arbetslöshet
7. En förstärkt arbetsmarknadsbedömning
8. En ändamålsenlig användning av utbildningsinsatser
9. En samlad kompetensförsörjningspolitik
10. Tydligare ansvarsfördelning mellan stat och kommun
11. Förslag om ett effektivt utförande av arbetsmarknadstjänster
12. Fördjupning: Arbetsmarknadstjänster i extern regi
13. Analys: Hur kan Arbetsförmedlingens uppdrag läggas ut på andra aktörer?
14. Förslagets kostnader och finansiella konsekvenser
15. Författningskommentar

Blått = innehåller förslag

Arbetsmarknadsutredningen

9. En samlad kompetensförsörjningspolitik (hanteras separat)

Utredningens slutsats är att kompetensförsörjningsarbetet måste stärkas både på nationell och regional nivå och föreslår därför att:

En ny nationell myndighet får ett samlat ansvar för kompetensförsörjningspolitiken.

De regionalt utvecklingsansvariga aktörerna får ett tydligare mandat för det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

Myndigheten ska ansvara för att samordna och främja kompetensförsörjningsarbetet och utgöra ett rådgivande organ till regeringen och andra relevanta myndigheter.

Myndigheten ska ha en strategisk roll för det samlade arbetet för utveckling och användning av kompetens i syfte att stärka både individers och verksamheters omställningsförmåga.

Som utgångspunkt för myndighetens arbete ska en nationell strategi för kompetensförsörjningspolitik tas fram i samverkan mellan den politiska ledningen för berörda departement, arbetslivets representanter och andra relevanta aktörer.

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Arbetsmarknadsutredningen

8. En ändamålsenlig användning av utbildningsinsatser

8.1 Utredningens uppdrag och arbete

8.2 Utbildningsbehov ur arbetsmarknadspolitiskt perspektiv

8.3 Arbetsförmedlingens utbildningsinsatser

8.4 Förhållandet mellan Arbetsförmedlingens utbildningsinsatser och reguljär utbildning

8.5 Övergången från arbetslöshet till reguljär utbildning

8.6 Förslag och bedömningar

8.6.1 Det reguljära utbildningssystemet ska användas i första hand

8.6.2 Utbildningsinsatser ska samlas i ett nytt arbetsmarknadspolitiskt program för vägledning, validering och utbildning

8.6.3 Förbättra utbildningsanordnarnas förutsättningar att anordna utbildning för målgruppens behov – säkerställa att det reguljära systemet har uppgift/förutsättningar respektive regionalt mandat (jfr kap 9) (bedömningar)

Arbetsmarknadsutredningen

10. Tydligare ansvarsfördelning mellan stat och kommun

10.2.1 Det statliga åtagandet förtydligas i Arbetsförmedlingens instruktion

10.2.2 Lagen om arbetslöshetsnämnd upphävs

10.2.3 4 kap. 4 § socialtjänstlagen upphävs

10.2.4 Uttryckligt lagstöd för kommunerna att skaffa platser för feriearbete och feriepraktik hos andra arbetsgivare, befogenhet enligt lag att skaffa platser för feriearbete och feriepraktik. *Att kommuner anskaffar platser överlappar inte det statliga åtagandet och att anordna platser i egen verksamhet kräver inte befogenhetsutvidgande reglering (bedömning)*

10.2.5 Arbetsförmedlingen och socialtjänsten ska samordna stödet till den enskilde

10.2.7 En allmän skyldighet att samverka med kommunerna införs i Arbetsförmedlingens instruktion. *Betydelsen av samverkan bör framgå på övergripande nivå i instruktions såväl som i konkreta uppgifter (bedömning).*

10.2.8 En utvärdering genomförs av IFAU kring införandet av bestämmelsen om samordnad individuell planering.

Arbetsmarknadsutredningen

12. Fördjupning: Arbetsmarknadstjänster i extern regi

Arbetsmarknadsutredningen

13. Analys: Hur kan Arbetsförmedlingens uppdrag läggas ut på andra aktörer?

